

О.В. Ленський

Церква
дванадцяти
апостолів

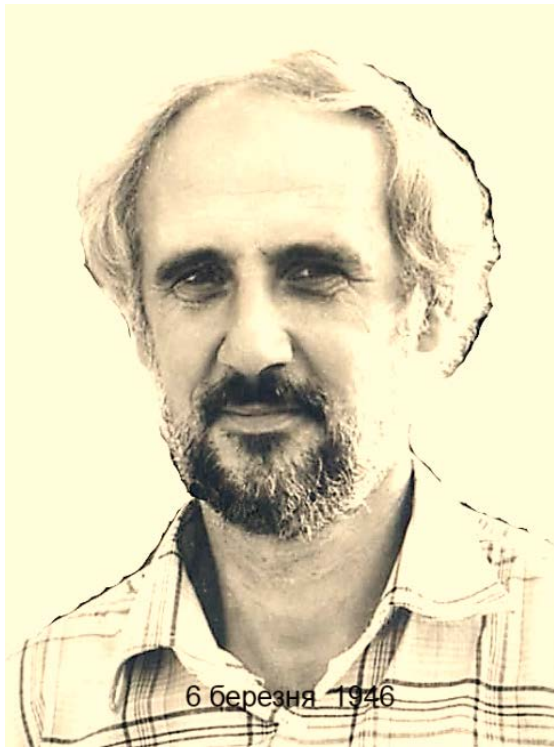

О. В. Ленський

Церква дванадцяти апостолів

УДК 908(477.52)

Ленський О. В.

Книжка «Церква дванадцяти апостолів» представляє собою історію створення і освячення її патріархом Єпіфанієм.

Л 33 Ленський О. В. Церква дванадцяти апостолів – Суми: Власне видавництво Ленського О. В., 2021. – 50 с., іл.

© Передрук книжки, і її частин, використання у Wikipedia без згоди автора заборонений.

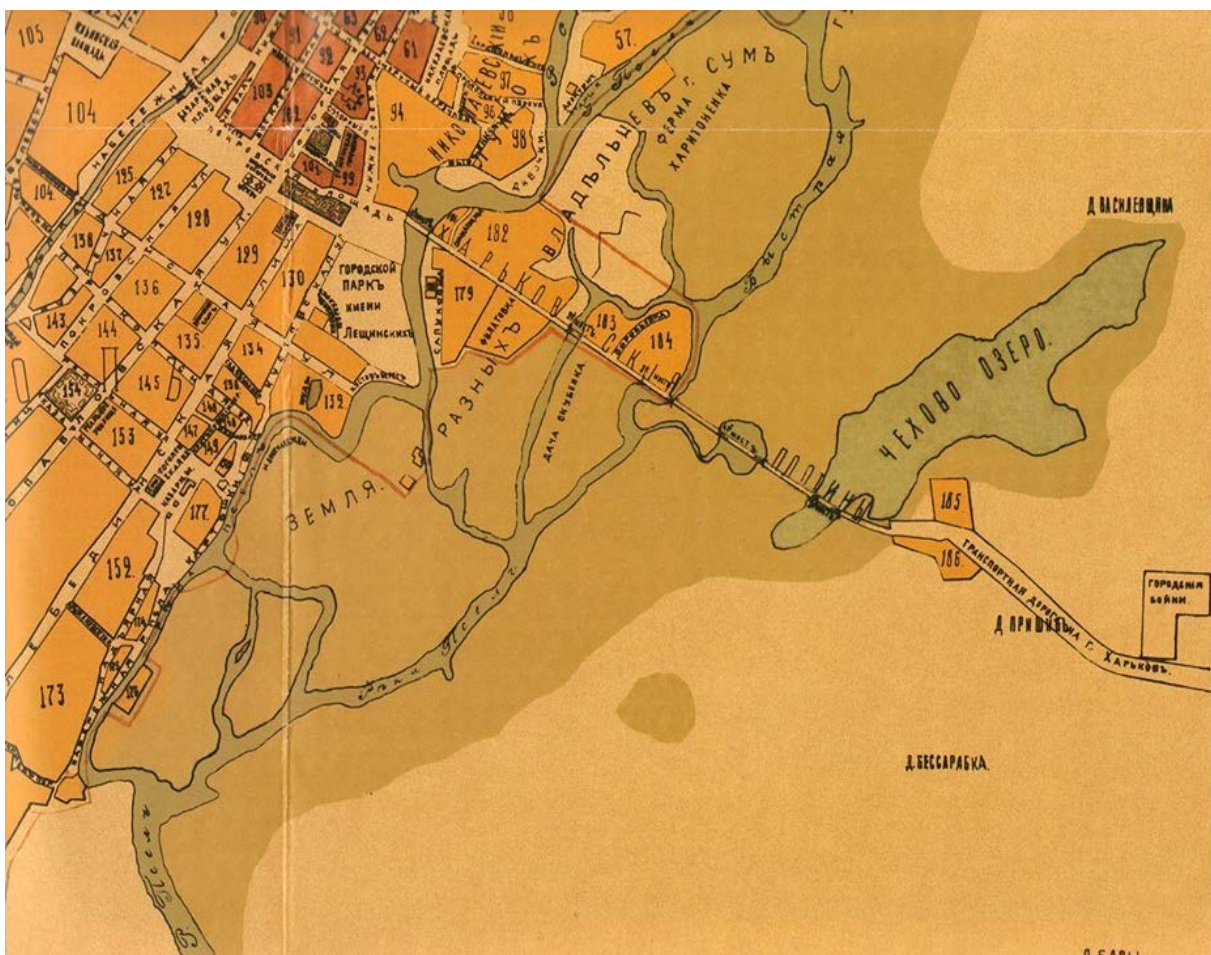
Ленський Олександр Васильович, 2021.

Історія розташування церкви

Церква побудована на хуторі, який в народі називають Дуровщиною. В жодному архівному документі такої назви немає. Старі будівлі не прослідковуються крім земської школи. Ніякого поміщика Дурова тут не було. Все це вільні легенди нашого міста, які до реальних архівних документів не мають ніякого відношення. Ні в працях Філарета, ні в працях Щелкова церква на Бісарабці не позначена. На плані міста є назва Бесарабка. Цю назву зв'язують з циганами з Бесарабії. Хтось з них тут осів і утворилося село. Ставить табори в місті забороняли от їм, і відвели місце за містом. Судячи по пенькам дерев, сосни посаджені були більше 100 років. На цьому місці існувала земська школа. Мабуть учні школи посадили сосни.. Озеро заповнило низину, а коли проклали дорогу на Баси, то тут збудували дамбу. Озеро існує за рахунок джерел, і дощової і талої води, яка стікає з прилеглих вулиць і замулює частину озера, де росте очерет. Вже не раз хотіли його почистити, щоб можна було купатися. Береги озера розкопані під городи. В озері ловиться дрібний карась, водяться дикі вутки. Археологи допускають існування тут старих поселень. Це місце відпочинку і екскурсій для школярів 21 школи.

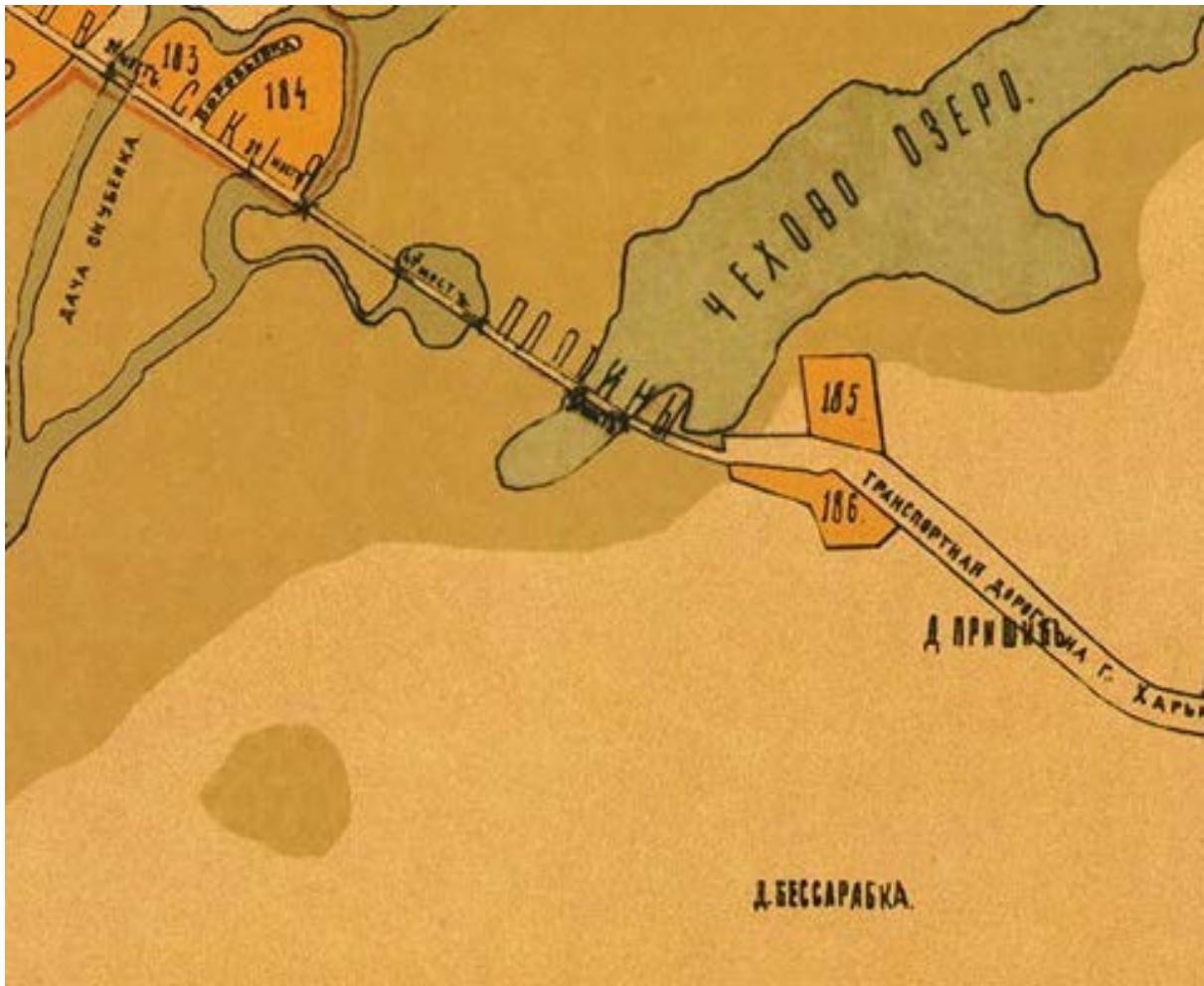
Церква названа в честь апостолів Хреста. Першими учнями Ісуса Христа були: 1) Андрій (Первозваний), син Йони, брат Симона (Петра), 2) Іван, якого назвали пізніше Іван Богослов, брат Якова, 3) Симон (Петро), брат Андрія, син Йони, 4) Яків, син Заведеїв, брат Івана, 5) Пилип

(Филип), 6) Натанаїл (Нафанаїл). З того часу, як Ісус почав проповідувати, за Ним ходило багато людей. Ісус вибрав Собі дванадцять учнів, щоб вони весь час були з ним, і щоб Він навчив їх особливо – всього, найбільше, всебічно. Окрім названих шести, учнями Ісуса були також: 7) Матвій (Матфей), 8) Фома (Хома), 9) Яків, син Алфеїв, 10) Фадей (Тадей), 11) Симон Кананіт, 12) Юда Іскаріотський, який пізніше зрадив Ісуса. Всі учні Ісуса були простими людьми, але Господь дав їм щастя бути друзями і учнями Ісуса Христа – Сина Божого. Ісус посилав Своїх учнів проповідувати і наділяв їх владою зцілювати недуги.

План міста Суми початку ХХ ст.

В окупаційних списках я знаходив адреси Бесарабка, № 49, Бесарабка № 51. Село на одну вулицю. Коли почав будуватися хімзавод, то тут утворилося Хімістечко і всі забули стару назву.

Колишня земська школа перебудована з прибудовами. Після війни тут довгий час мешкали вчителі. Місцеві сторожили розповідають, що під час війни тут був скинутий десант, але їх німці швидко оточили і повісили на соснах. Такі повідомлення визивають сумнів.

Без слідства і бажання дізнатися хто їх закинув, з якою метою зразу повісити. Як би був бій то їх розстріляли.

Після побудови нової школи, стоматологічної лікарні, медичного училища вільну територію засадили деревами.

Пеньок, як свідок віку сосен. Можна по кільцях прослідкувати різні роки.

... будинку 012 1

Основні техніко-економічні показники:

- храм на 50 коліноуклінних місць;
- площа ділянки, га - 0,12;
- площа забудови ділянки м.кв. - 310, 0

ЗАМОВНИК: Релігійна громада Дванадцяти Апостолів Української Православної церкви Київського патріархату
 Протоієрей Чекалюк Іван Іванович, тел. (095) 810 - 80 - 73

ПРОЕКТУВАЛЬНИК: ПНВФ «КВЕЛЬ»
 Головний архітектор проекту: Рогожін Георгій Миколайович, тел. (050) 240 - 15 - 44

ПІДРЯДНИК: ТОВ «Інстіл Україна» Сумська обл., м. Суми, вул. Петра Кішеня, 1
 Директор: Онанченко Ю.Є., тел. (066) 788 - 77 - 71

АВТОРСЬКИЙ НАГЛЯД: Рогожін Георгій Миколайович, кваліфікаційна група АА № 001399, тел. (050) 240 - 15 - 44

ТЕХНІЧНИЙ НАГЛЯД: Петухов Олексій Іванович, кваліфікаційна група АТ № 001536, тел. (050) 307 - 43 - 42

Код ЄДРПОУ: 24007946
 р/р 26005924440624
 в ПАТ Акціонерний Банк "Укргазбанк"
 код: 320478.

Освячення церкви

24 жовтня відбулось освячення новозбудованої сумської церкви 12 апостолів Митрополітом Єпіфанієм. Звели церкву на Хіммістечку. Будували храм три роки коштами парафії і меценатів.

На освячені церкви був мер міста Лисенко і голова ОДА Живицький.

Настоятель Храму Дванадцяти апостолів, кандидат богословських наук, Іван Чекалюк.

Підприємлива творча людина, за три роки побудував церкву, але дуже важка людина у спілкуванні. Сказав, що йому книжка не потрібна у нього є Євангеліє.

Важко погодитися з такою поведінкою, бо це новітня історія міста. Пройде час і все забудеться, а коли є книжка, то це дозволить зберегти не тільки історію церкви, а і міста.

Над проектом храму, розповів Чікалюк, працювала група київських архітекторів під керівництвом Георгія Рогожина. Чоловіку на сьогодні 94 роки, він спроектував 130 церков по всій Україні.

„До нас звернулася парафія і ми знайшли можливість запроектувати таку невеличку церкву, яка відповідає всім канонічним вимогам української церковної архітектури. Це модернізоване українське бароко. Сучасні матеріали вимагають змін, трошки зробити її більш сучасною під ті матеріали, якими ми сьогодні користуємось. До речі, до церкви там іще планується будувати дзвіницю і парафіяльний будинок. Але грошей мало, тому ті пропозиції, які ми зробили спочатку, потребують коректив для зменшення вартості", – говорить керівник групи архітекторів Церкви Георгій Рогожин. За матеріалами суспільного.

Звичайно, що все це буде добудовано, і ми побачимо не одну будівлю, а цілий єдиний комплекс будівель.

Художники, які розписали церкву: Авдеєнко Єгор, Шиптя Костянтин, Заступ Олександр.

Художник Костянтин Шиптя розпочав свій творчий шлях у трирічному віці, коли недогризком олівця намалював перше графіті на тільки що поклеєних шпалерах. Батьки відразу помітили цю несамовиту тягу сина до візуального мистецтва. Через деякий час навчання продовжилось в різних дитячих художніх студіях, а згодом і в Сумській художній школі. Після отримання диплому він вирішив стати інженером і розробляти космічні ракети, щоб досягнути далеких зірок, і тому вступив до СумДУ. Але поклик до малювання нікуди не зник, і тому всі зошити, парти і будь які поверхні були щільно прикрашені малюнками молодого художника. Часто в конспектах з фізики чи філософії було більше малюнків, чим формул та

креслень. Він друкувався в міській та університетській студентській газеті, а його веселі та сатиричні малюнки з бешкетного студентського життя ксерокопіювали та продавали в невеличкій канцелярській крамничці біля кафедри Електроніки.

Отримавши диплом інженера він потрапив в доросле життя, намагався заробляти гроші, міняв місця роботи та багато подорожував країною. Але завжди з ним були олівець та альбом для скетчів. З часом зрозумівши, що не можна обдурювати себе займаючись не цікавою справою, він раптово покинув перспективну роботу та повністю присвятив себе художній творчості. Так невеличка пів кімнатна, квартира на 8 поверсі, де він мешкав, почала наповнюватись картинами, ескізами, студіями. Вони були скрізь – на кухні, на балконі, у шафах, під ліжком і просто стояли штабелями біля стіни. Всі стіни також були увішані ними. Коли місця не вистачало для життя, то частина картин відправлялась в архів – на горище до діда з бабцею.

Так йшов час, і вітер історії дмухав над людством, зриваючи капелюха та голови. З року в рік Костянтин вчився чомусь новому, освоював нові техніки, набирав досвіду у професійних художників. Так зростала майстерність автора, і замість невпевнених малюнків початківця, з'являлись оригінальні самобутні роботи зі своїм стилем та почерком. Підтримка батьків та друзів була дуже важливою у ті важкі часи, коли кожного дня доводилось боротися з життєвими негараздами, розчаруваннями та відстоювати свій шлях у мистецтві. У 2008 році картини художника помітили, та запропонували прийняти участь у груповій виставці, що проходила в Москві. А вже в 2014 році відбулась персональна виставка митця в Україні в рідному місті Суми, в муніципальній галереї. Виставка «Dum Spiro Spero» (Поки дихаю, сподіваюсь) була присвячена пам'яті батька, який так багато зробив для становлення художника. Тепер митець

регулярно приймає участь у виставках, різних мистецьких заходах і проектах, та продовжує створювати свої власні картини.

Творчість, як вважає художник, це нитка Аріадни, що допомагає митцю мандрувати крізь пільму сірої буденності, через життєвий океан проблем і турбот, де навколо ледь жевріють людські долі – крихітні вогники в мороці Всесвіту. Ці світляки, немов шматочки мозаїки, з яких намагаєшся скласти прекрасне й захоплююче панно життя. Життя та смерть, розквіт весняної краси та осіннє угасання, безкінечні й загадкові метаморфози буття. Примарний світ сновидінь, з яких виткане полотно реальності. Теми та сюжети картин викликають у глядачів найрізноманітніші почуття та емоції, і дозволяють зазирнути через них, як крізь вікна, в інший світ – реальний і відвертий, в якому кожен може бути самим собою. Без глядачів картини схожі на екзотичних птахів, захованим за високим парканом, від сторонніх очей, де в самотній журбі їх яскраве пір'я блідне, а дзвінки голоси стають глухими й безрадісними. В своїх роботах митець завжди намагається приховати загадки, алегорії та символи. Переплетіння трагічного і комічного, прекрасного і жахливого, доброго і злого, тих шалених почуттів, що завжди бентежать похливе людство.

Художник Заступ Олександр Володимирович.

Викладач дитячої художньої школи М. Лисенка. З 2017 р. Член Національної Спільки художників України. Народився 1 вересня 1985 року. Навчався у Сумському державному педагогічному

університеті ім. Макаренко за спеціальністю «Образотворче мистецтво».

З 2012 р. працює в Сумській дитячій художній школі ім. М.І. Лисенка на посаді викладача спеціальних дисциплін. З 2017 р. член Національної спілки художників України.

У 2019 р. став лауреатом стипендії президента України.

Участь в мистецьких заходах:

2006 р. – пленер «Мальовнича Україна», м. Чернігів;

2010 р. – III відкритий пленер «Сумська палітра», м. Суми;

2016 р. – VI Міжнародний пленер у м. Люблін (Польща);

2017 р. - VII Міжнародний пленер у м. Люблін (Польща);

2017 р. – Міжнародний пленер у м. Суми;

2018 р. – I міжнародний пленер «Резиденція su», м. Суми;

2018 р. - учасник Міжнародного молодіжного форуму «Спорт арт – 2018», м. Суми.

Виставкова діяльність

2010 р. – «Весняна вулиця», галерея С-Арт, м. Суми;

2010 р. – Всеукраїнська виставка «Мальовничі береги Дніпра», м. Дніпро;

2011 р. – «Пісочниця», галерея «Маестро», м. Харків;

2012 р. – Персональна виставка «Чарівна мить», м. Суми

2015 р. – Виставка «Райський сад», м. Суми;

2016 р. – Всеукраїнська виставка «Мальовнича Україна», м. Суми.

2016 р. – Міжнародна виставка пейзажу «Меморіал Куінджи», м. Маріуполь;

2016 р. -- Всеукраїнська виставка до дня Художника, м. Київ;

2016 р. - Всеукраїнська виставка «Різдвяна» виставка, м. Київ;

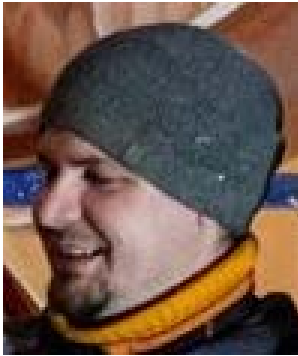
2017 р. – Виставка «Пошук – 4», м. Суми;

2017 р. – Всеукраїнська виставка «Мальовничі береги Дніпра», м. Дніпро;

2018 р. – Персональна виставка «Тихе небо», м. Суми;

2019 р. – Виставка «Культурний стан», м. Суми;

2020 р. – Виставка-аукціон «П'ятниця тринадцяте», галерея Burea uArt.

Художник Авдєєнко Єгор Ігорович.

Народився в Сумах 24 жовтня 1988 року. Закінчив Сумське вище училище мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського. Активно займається не тільки станковим, але й монументальним живописом. Зокрема, його цікавлять різні види настінного розпису.

Одним із джерел натхнення для художника є риболовля, з якою, за словами Єгора, пов'язано його психологічне формування як митця.

У співавторстві зі своїми колегами, Єгор розписав багато стін будівель, приміщень, закладів та храмів. Свого часу, з любові до рідних Сум з'явилася ідея зробити місто яскравішим та цікавішим – так була створена «Сумська Джоконда» на стіні одного з торговельних центрів міста, а далі – «Стара листівка. Воскресенська ХІХ століття», портрет Герасима Кондратьєва, Івана Харитоненка, сумський Сальвадор Далі та безліч інших муралів.

Творче кредо Єгора Авдєєнка: «В житті потрібно бути в постійному русі, щоб добитися результату».

Творчі моменти розпису церкви

Екстер'єр і інтер'єр

Екстер'єр (фр. *extérieur*, лат. *exterior* — зовнішній) — зовнішній вигляд, зовнішнє оформлення чогось або когось.

Автори визначили стиль церкви, як модернове бароко, але бароко це вичурний стиль, який оформлений багатою ліпниною. Я б його визначив як цегляний стиль. Цегла на кутках споруди, біля вікон, на люкарнах восьмикутного барабану, біля вікон на стінах, на хресті. Два кольори цегли дозволяють подати контраст на якому і акцентується увага.

Цегляний стиль властивий в минулому архітектурі міста. Це садиба Асмолова, будинок Багатирьова на Соборній, будинок Бера і Крюгера на Воскресенській, але той цегляний стиль показував стилізацію самої цегли, яка укладалася визерунками в різних площинах.

Церква дванадцяти апостолів не має такого використання цегли, а її художня цінність тільки в контрасті кольорів. Все це дозволило відмовитися від тинькування стін. Все це продиктоване економією коштів.

Купол і хрест церкви дійсно зроблені в традиціях українського бароко. Купол двохярусний з малим восьмикутним барабаном між ярусами. Великий купол стоїть на цегляному восьмикутному барабані з люкарнами.

Вхід до церкви і ворота виконані з художнього металу. Особливістю церкви є зовнішні ікони, але це теж співзвучне місцевій архітектурі.

Таке змішування стилів називається еkleктикою. Бароко куполів різко відмежовується від цегляного стилю основної частини церкви.

Звичайно, що це мій погляд і я маю на нього право.

Інтер'єр — внутрішній вигляд, внутрішнє оформлення чогось або когось.

Сцени з життя апостолів і Христа на 90 відсотків написані на тинькованих стінах місцевими художниками.

Іконостас Царських врат робили волинські майстри у сучасній технології друку олійними фарбами на полотні. Ручний розпис місцевих художників виглядає краще.

Дізнатися щось більше було важко за небажання священника вести діалог.

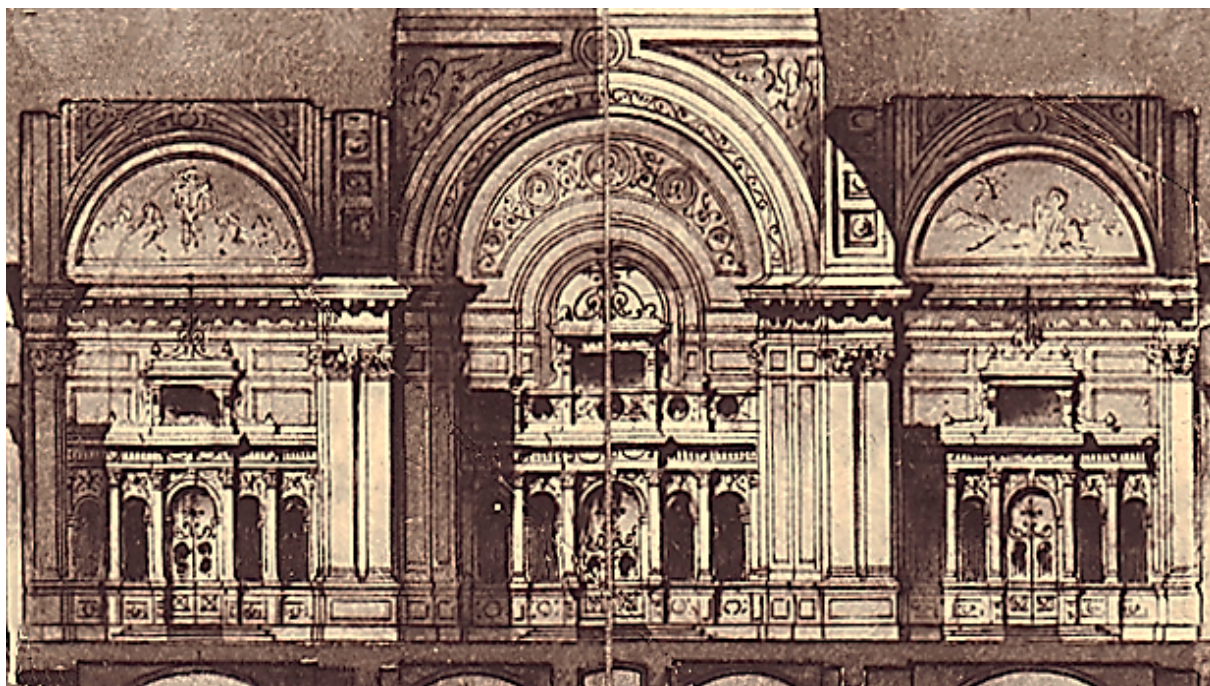

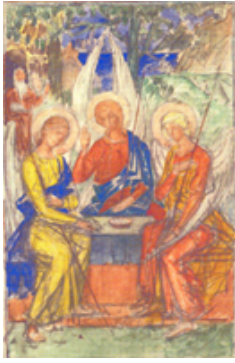

Додаток

Вперше ідея зобразити 12 апостолів в Сумах прийшла в голову архітектору Карлу Густовичу Шольцу, автору проекту Троїцької церкви в Сумах. Ми бачимо іконостас, по нижньому ряду були ікони всіх 12 апостолів, а в лоджіях ікони Бога отця, Бога сина і Святого духа. Спочатку війна, а потім революція не дали можливість втілити цю ідею.

Запросили художника Петрова–Водкіна і він на іконостасному вікні зобразив трійцю. Замість Бога отця, Бога сина і Святого Духа ми отримали їх символи.

Для порівняння розпис Троїцької церкви з розписом церкви 12 апостолів.

В нішах під центральним куполом і на парусах образи виконав художник Г. Г. Нивинський (1880-1933).

Використані документи

План міста, світлини автора, Тетяни Голуб, Єгора Авдеєнко.

Науково-популярне видання

Церква дванадцяти апостолів

Автор О.В. Ленський

Упорядник Ленський Олексій Васильович

Верстка і дизайн: Ленського О. В.

Підписано до друку 25. 11. 2021

Формат 90х60/16

Друк цифровий.

Гарнітура Times. Наклад 10 пр.

Власне видавництво Ленського О. В.

Л 33 Ленський О.В. Церква дванадцяти апостолів /
Олексій Васильович Ленський. Суми: Власне
видавництво Ленського, 2021. – с. 50, іл.

УДК 908 (477. 52)

